

Klinisk undersøgelse og risikovurdering efter akut whiplash traume - 12 års opfølgning

Helge Kasch, ovl. phd.^{1,3} Martin Kaaq Rasmussen, stud.med.²

1) Vestdansk Center for Rygmarvsskade, 2) Dansk Smerteforskningscenter, Aarhus Universitet, 3) Institut For Klinisk Medicin Aarhus Universitet.

Kontakt: Helge Kasch, forskningsoverlæge, PhD, klinisk lektor, VCR Email: helgkasc@rm.dk

Formål

Tidligere forsøg på klassifikation af whiplash patienter har vist relativt upræcis prædiktation, hvad angår udkomme efter piskesmældsskader. Her præsenteres 12-14 års opfølgning af patienter, klinisk vurderet 4 dage efter udsættelse for whiplash traume.

Materiale

Webbaseret follow-up spørgeskema undersøgelse af patienter som tidligere har deltaget i en af 2 prospektive danske whiplash undersøgelser udgående fra The Danish Whiplash Study Group. I begge kohorter blev foretaget initial vurdering med risiko-stratificering (Risiko strata, 1-7) baseret på smertescore (VASO-10 for nakke smerte/ hovedpine), antal af ikke-smertefulde neurologiske symptomer, samt aktiv nakke bevægelighed, målt med CROM udstyr). Ud af 895 patienter fra de oprindelige studier, svarede 336 patienter efter 12-14 år. Blev adspurgt vedr. whiplash relaterede symptomer, smerte, fortsatte psykologiske problemer (Impact of Event Questionnaire), forbrug af medicinsk og ikke-medicinsk behandling på grund af følger efter whiplash.

Resultater

Signifikant forskel i brug af medicinsk og ikke-medicinsk behandling på grund af følger efter whiplash ($KW < 0.001$) i mellem risiko strata, fortsat udbredte whiplash relaterede klager og høj smerteintensitet i højrisikogrupper, samt psykologiske følger med høj score i forhold til posttraumatisk stress (IES).

Konklusion

- Risikostratificering 4 døgn efter whiplash-skade prædikerer langvarige følger
- Posttraumatisk stress, fortsat smerte og whiplash relaterede klager

From Emergency Units / (GP's *)			
1: Observational Study		2: Interventional Multicenter study	
n=230 F/M [125/105]		n=1495 F/M [898/587]	
Non-participants	Ineligible=11 Excluded=32	Non-participants	Ineligible=540 Excluded=215
Participants	n=187 F/M [97/90]	Participants	n=740 F/M [474/266]
(+40 ankle injured controls)			
Questionnaire after 1 yr (n=46)	Examined after 1 wk, 1 mth, 3, 6 and 12 mths (n=132)	Low Risk n=230 Examined after 1 wk, 3, 6 and 12 mths	High Risk n=458 Examined after 1 wk, 3, 6 and 12 mths
Dropouts n=9 5 before 6 mth, 4 after 6 mth		Dropouts n=70 Excluded (other disease/mishap) n= 13	
12-year questionnaire			
895 eligible whiplash exposed patients identified from 2 cohorts, 326 responders of E-questionnaire			

